LIVGARDISTEN

Possunt Nec Posse Videntur **Nr 1 våren 2021**

LIVGARDET

500 ÅR

1521 – 2021

Befrielsekriget 1521, Rhen 1631, Lützen 1632, Warsawa 1656,
Tåget över Bält 1658, Halmstad 1676, Lund 1676, Landskrona 1677,
Narva 1700, Düna 1701, Kliszow 1702, Holowczyn 1708, Svensksund 1790

LIVGARDISTEN

Livgardets kamratförenings tidskrift
Nr 1 - våren 2021 - Årgång 4
Redaktör och ansvarig utgivare
Leif Ölmeborg

Ärade Livgardister!

Innehåll:

Chefen för Livgardet	**s 3**
Verksamhetsöversikt	**s 4**
Halvåret som gått	**s 5**
Drabantkårer	**s 5**
Livbataljonen	**s 9**
Militärpolisbataljonen	**s 12**
Sabeln på regSC rum	**s 13**
12. motoriserade skbat	**s 14**

Så har då jubileumsåret infunnit sig och så här långt har det mesta av det vi förväntade oss reducerats kraftigt bl.a. till följd av pandemin. Ceremonin den 14 januari blev en mycket begränsad sådan i anslutning till Gustav Adolskyrkan, något som ni kunnat följa via videoinspelning som distribuerats via mail. Arméchefen och kommunledningen i Mora genomförde samma dag en ceremoni utanför Mora kyrka med anledning av att regementets födelsedag också är arméns födelsedag. Även denna har vi skickat ut länk till som kunnat ses.

Den reducerade verksamheten har också påverkat innehållet i tidningen då vi inte har så mycket att rapportera från den genomförda verksamheten.

Vi planerade för att ta emot våra danska och norska kamrater den 16-17 juni i samband med den jubileumskonsert som planerades men som blev inställd. Vi omplanerade därför till 4-5 september i samband med regementets dag. Tyvärr har även regementets dag ställts in då ÖB fattat beslut att förlänga Försvarsmaktens pandemirestriktioner till den 15 september. I samband med besöket är också inlagt ett s.k. presidentmöte vilket är ett möte mellan danska och norska gardistförbundens ordförande och undertecknad. Ett möte som genomförs vart tredje år och i år är det vår tur att arrangera mötet. Planen just nu är att genomföra mötet den 10 september och besöket den 11-12 september.

Årsmötet genomfördes som videokonferens via Teams och där valdes övlt Tobias Ekman som vice ordförande istället för mj Arne Wuolo som valt att avgå ur styrelsen. Vi kommer att avtacka Arne vid något passande tillfälle då vi kan träffas igen.

Programmet för resten av året hittar du på sidan fyra och som framgår finns ett antal osäkerheter i detta med anledning av pandemiläget. Datumen för besöket vid regementet, infanteridagen, och jullunchen får vi återkomma till.

Föreningen har en kavajslagsnål med föreningens emblem och vi har nu också tagit fram en särskild sådan omgärdad av en lagerkrans för föreningens hedersmedlemmar. Den första överlämnades till HMK i samband med överlämnandet av kamratföreningens minnesring.

Med detta tillönskar jag alla en skön sommar!

Med tradition mot framtiden!

POSSUNT NEC POSSE VIDENTUR
Leif Ölmeborg
Ordförande

Styrelsen

Ordförande:	Leif Ölmeborg
Vice ordf:	Tobias Ekman
Sekreterare:	Göran Forsell
Vice sekr:	Urban Forsberg
Skattmästare:	Erik Alphonse
Materielförv:	Stefan Appehl
Info och webb:	Jan Pallinder
Klubbmästare:	Anders Ahlner
Ledamot:	Pernilla Skiöld Bergman
Ledamot:	Heléne Kindström

Chefen för Livgardet

Livgardister!

Det har nu gått ett år sedan jag tillträdde som regementschef. Det har sannerligen varit ett annorlunda år präglat av den pandemi som skoningslöst drabbat samhället. Livgardets personal har inte varit förskonade, men tack vare ett förhållandevis bra förebyggande arbete och verksamhetsanpassningar har vi klarat oss relativt väl. I vilken takt regementet kan öppna upp och återgå till det vi tidigare kände som normalt avgörs av regeringens beslut. ÖB dagorder utgiven i maj innebär att Försvarsmaktens begränsningar gäller till den 15 september.

Trots att verksamheten har påverkats negativt av COVID utbrott med ständiga omplaneringar och längre tjänstgöringsperioder för de värnpliktiga når Livgardet utbildningsmålsättningarna för de som rycker ut i juni. Armén genomförde brigadövning Sydfront vecka 18-19 där Livgardet deltog med två kompanier ur 12. Motoriserade skyttebataljon. Ett tidigt COVID utbrott ledde till att ett kompani fick så många som behövde vistelse i sjukkvarter, att övningen fick avbrytas i förtid. Totalt insjuknade ett tjugotal i bekräftad COVID under övningen, ingen allvarligt. Målsättningarna kunde trots detta nås och inneliggande årskull värnpliktiga fick en bra slutövning. Slutövning för militärpolis- och säkerhetsbataljonens värnpliktiga genomfördes vecka 20-21 på Kungsängens övnings- och skjutfält, Marma och några moment inne i Gävle. En bra övning som till nästa år förhoppningsvis kan utökas med de moment som var tänkta inne i Stockholm, men som ströks mot bakgrund av de COVID erfarenheter som drogs vid Sydfront.

Parallellt har de kontinuerligt tjänstgörande soldaterna och officerarna vid 120. Skyttekompaniet genomfört utbildning för att kunna utgöra försvarsmaktens operativa beredskapsstyrka under tredje och fjärde kvartalet i år. Förbandet har lyckats väl och är redo för beredskap från 2021-07-01. Flera enheter på regementet har påverkats och många har gjort det lilla extra för att kompaniet ska bli klart i tid.

Militärpolisbataljon har bl.a. genomfört nationella insatser, inte minst för att understödja genomförandet av övning Sydfront. Säkerhetsbataljon har genomfört och genomför insatser under en längre period till stöd för den militära säkerhetstjänsten, främst regionalt. Båda förbanden har över tid lämnat stöd till insatserna i Mali.

Foto: Svante Rinalder/Försvarsmakten

Livbataljon är mitt inne i högvaktsperiod som tyvärr begränsas av pandemin i det ceremoniella genomförandet. Trots detta genomförs högvakterna med stolhet och precision, även om vi hoppas att vi snart får marschera och rida genom Stockholm tillsammans med musikkårerna.

Livgardets planerade bidrag till insatsen i Afghanistan (FS41) skulle ha roterat ned i maj. Med USAs tillbakadragande, och övriga västländers successiva tillbakadragande, beslutade Arméstaben att vårt bidrag avbryts. Tråkigt för alla de som ville komma iväg efter månader av träning, men det kommer fler insatser och dessutom behövs de alla på hemmaplan med de utmaningar vi står inför.

Högtidlighållandet av Livgardet med anledning av vårt 500 års jubileum har som ni märkt inte alls blivit vad vi hade tänkt. Det vi kommer genomföra under hösten är jubileumskonserten. Platsen är Stockholm Waterfront och datumet den 26 november. Mer information kommer till er efter sommaren.

Livgardets dag kommer vi inte genomföra som tänkt den 5 september mot bakgrund av ÖB dagorder och i övrigt den genuina osäkerhet vad gäller pandemin. Vi tar nya tag våren 2022. Likaså har jag och de två gardescheferna i Danmark och Norge kommit överens om att vi inte genomför något gardesutbyte som planerat i år mot bakgrund av pandemin. Verksamheten startar upp igen 2022 och planen är redan lagd för detta.

I övrigt händer hel del nu under sommaren och till hösten. För första gången på många år får vi åter förmånen att utbilda befälsuttagna värnpliktiga under 15 månader, d.v.s. den gamla kompanibefälskategorin. Vi ser mycket fram emot att få ta emot dem och förhoppningsvis kan vi om drygt ett år se fram emot att flera av de väljer en officerskarriär. Grundutbildningen kommer från och med sommaren att genomföras vid tre bataljoner som jag tidigare beskrivit. Förberedelserna har gått bra och jag är övertygad om att det kommer bidra till att utveckla uppdragstaktik och ansvarskultur.

Förmågan att leda Garnison har passerat ett par milstolpar. En ny informationsstruktur har byggts på vårt intranät, styrande dokument har strukturerats om och vi har haft våra första garnisonssamordningsmöten. Innan året är slut ska detta vara helt klart. Livgardet har dessutom ansvar för att återetablera Dalregementet (I 13). Uppgiften löses av en kärngrupp under ledning av Arméstaben och tanken är att invigning ska ske i Falun den 23 oktober. Det nya regementet kommer inte vara klart då, men efter det går vi in i en stödjande roll till den nye chefen för Dalregementet.

Verksamheten vid regementet i övrigt går i stort enligt plan. Dock har pandemin börjat ta ut sin rätt i organisationen, framförallt för officerarna som arbetar med värnpliktiga. De långa tjänstgöringsperioderna, parat med omfattande omplanering vid misstänkta/bekräftade COVID fall har påverkat den psykosociala arbetsmiljön. Stödjande enheter som Försvarshälsan har tvingats till improvisationskonst och hårda prioriteringar för att överhuvudtaget kunna lösa sina uppgifter. Under hösten ska vi försöka komma till rätta med detta genom att t.ex. anpassa målsättningar och tempo.

Utvecklingen mot arméorganisation 2025 börjar ta form och flera parallella projekt eller sakområden drivs från Arméstaben. Det har inte skett några avgörande förändringar utan vårt fokus är fortsatt att etablera Livgardesbrigaden (reducerad) till 2030, Militärpolisbataljon, Säkerhetsbataljon och fristående säkerhetsförband avsedda för militärregionerna, Livbataljon mot vaktbataljon samt depå/militärbas. Vid nästa utgåva har vi kommit en bit på vägen och jag kommer utveckla detta i nästa nummer av denna tidskrift.

Med dessa rader hoppas jag att du fått en bild av vad som hänt och händer vid regementet. Jag önskar er alla en riktigt skön sommar, med fortsatt vaksamhet på pandemin, och jag hoppas att vi kan mötas utan särskilda skyddsåtgärder så snart som möjligt under hösten.

Med vänliga Livgardeshälsningar

Stefan Nacksten

Verksamhetsöversikt för Livgardets kamratförening 2021

Tidpunkt	Verksamhet
9 september	Livgardeslunch – föredrag av ESO
Sep/okt?	Besöksdag Livgardet
7 oktober	Styrelsemöte kavkas förber höstmöte
7 oktober	Livgardeslunch – föredrag av ESO
23 oktober	Studiebesök Arsenalen i Strängnäs
4 november	Personalfest
5? november	Infanteridag inkl höstmöte med föredrag
11 november	Styrelsemöte Kungsängen
26 november	Jubileumskonsert
4 december	Lundadagen Utdelning av priset bäste kamrat bland K-soldater vid Livbat, Säkbat, MP-bat och FöMus
??december	Livgardeslunch med julbord
24 december	Julaftonsmottagning

Halvåret som gått

Dessvärre har pandemin tvingat oss till att ställa in alla arrangemang under första halvåret.

14. januari, regementets fördelsedag, inledde årets 500-årsfirande med en pandemianpassad enkel kransnedläggningsceremoni med ett fåtal närvarande vid Gustaf Adolfskyrkan som kan ses på www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2021/01/livgardet-och-armen-fyller-500-ar/ och en ceremoni i Mora med Arméchefen.

Kamratföreningens jubileumsring har beställts av ett stort antal medlemmar. Den 7 maj hade ordförande och styrelseledamoten Stefan Appehl den stora äran att till Hans Majestät Konungen överlämna det första tillverkade exemplaret av ringen. Vid samma tillfälle överlämnades den första föreningsnålen för föreningens hedersmedlemmar.

Ringen kan fortfarande beställas på www.serviceringar.se med leverans i september.

Vi siktar nu framåt mot Livgardeslunchen den 9 september och det dansk/norska besöket den 11-12 september och och hoppas att smittspridningen kunnat minskas i sådan grad att vi fortsättningsvis kan genomföra planerat program.

En kort historik över fenomenet drabantkårer

Foto: Fj Torbjörn F Gustafsson/Combat Camera - Försvarets bildbyra

I samband med att Livgardet, och därmed Armén, nu firar sina 500-årsjubileer finns det kanske anledning att också belysa en del av detta som idag kanske har en mer nedtonad bild än tidigare: drabantkårer.
Allt sedan antiken har världens härskare valt att omge sig med en livvakt som skulle representera de yppersta krigarna som kunde uppbringas i riket. Idag lever traditionen kvar på ett fåtal platser i världen; i England med Towerns Beefeaters, i Vatikanen med påvens Schweizergarde och i Sverige med Karl XI:s och Karl XII:s drabanter. Av dessa är det egentligen endast det påveliga schweizergardet som ännu idag har som främsta uppgift att skydda sin ”kapten”, påven.
I Sverige är uppgifterna, sedan den Kungliga Livdrabantkårens upplösning 1821, rent ceremoniella. Kopplingen till Livgardet som förband är dock tydlig i det att drabanterna, sannolikt sedan Livbeväringsregementets upplösande 1858, kommenderats ur Livgardet till häst och sedan Livgardet bildades ur Livbataljonen.

Om begreppet drabant
Innan frågan kring den svenska monarkens livdrabantkår behandlas närmare skall ett klargörande ske gällande begreppet drabanter. I princip kan man urskilja två typer av drabanter: ståndrabanter och livdrabanter. Dessa skiljer sig på den punkten att ståndrabanterna användes i rent ceremoniell verksamhet, de hade nödvändigtvis ingen militär bakgrund. Deras förekomst var heller inte begränsad till hovstater utan de förekom även som en del av slottstater e.dyl. hos visa högre ämbetsmän. I detta sammanhang bör nämnas släkten Brahes militärorganisation på Visingsö. Familje Brahe, och då särskilt riksdrotsen Per Brahe d.y., hade nådigt tillstånd att organisera en mindre militärorganisation i sitt grevskap kring Visiongö. Det finns uppgifter om att det i denna organisation fanns ett antal livdrabanter vilka skulle ha ingått i den braheska slottsstaten. Det bevis som finns

för dessa drabanters existens är bland annat två hillebarder vilka bär familjen Brahes vapen samt årtalet 1655. I slottsstaten för Per Brahes hushåll finns dock inga upptagna såsom livdrabanter; det troliga är att manskap ur något av de två reguljära kompanierna i organisationen användes som drabantvakt vid högtidligare tillfällen. En lämplig benämning på dessa är ståndrabanter då deras uppgift, även om de var militärt utbildade, sannolikt var av rent ceremoniell karaktär. Denna uppfattning styrks av bl. a. det faktum att det på Gustav III:s order kommenderades två underofficerare och tjugofyra meniga soldater från Svea livgarde till riksdagen i Gävle 1792 i syfte att där användas såsom ståndrabanter vid öppnandet och avslutandet av riksdagen. Detta förfarande verkar ha förekommit vid ett flertal tillfällen och märk väl att benämningen för dessa soldater varit ståndrabanter. En livdrabant så är, ur ett svenskt perspektiv, nämligen en officer ingående i en livvakt vilken har till främsta uppgift att skydda sin kapten.

De svenska livdrabantkårerna

I Sverige går traditionen med livdrabanter tillbaka på de 12 smocke män som tilldelades Gustav Vasa vid inledningen av frihetskriget 1520. Dessa tolv karlar var de stiligaste och redbaraste som kunde uppbringas bland dalkarlarna och de skulle vara den blivande konungen följsamma. Ur denna hårda kärna har sedan sprungit skott som utvecklats till de kungliga liv- och hustrupperna. Med anor från Gustav Vasas livvaktare gick så traditionen med drabanter vidare till sönerna Erik, Johan och Karl. Uppgifterna kring hertigarna Johan och Karls drabantkårer är få men det är ändock sannolikt att dessa hade en mindre grupp av livdrabanter kring sig. Sannolikt var detta något som även tillämpades under prins Karl Filips levnad. Möjligen skulle fördjupad forskning kunna kasta ljus över detta men i nuläget finns inga källor som klargör en eventuell livdrabantorganisation hos prins Karl Filip. Den starkaste perioden för den svenska livdrabantkåren infaller dock först under 1600-talets slut – under hjältekonungen Karl XII. Under hela det Stora Nordiska kriget utgör kåren den hårda kärnan, den verkliga eliten, av den karolinska hären. Ynnesten att få tjänstgöra vid konungens sida var stor och inte sällan har det i efterhand uppdagats att någon oförtjänt och som en efterhandskonstruktion tillskrivit sig äran att ha tjänat som drabant vid Karl XII:s sida. I och med Karl XII:s död 1718 ser livdrabantkåren början till en djup svacka. Fram till 1700-talets senare hälft verkar drabanterna ha fört en allt mer tynande tillvaro som honnörsvakt på kungliga slottet i Stockholm. I och med de sista åren av Gustav III:s regering och under Gustav IV Adolfs regim sker dock ett sista uppsving som definitivt ändas i och med statskuppen 1809. Livdrabantkårens agerande vid detta intermezzo på Stockholms slott gav inte direkt intrycket av en livvakt som tog uppgiften att skydda sin kapten på fullaste allvar. Under den period som följde fram till upplösningen 1821 trängdes livdrabanterna allt mer och mer bort från den kungliga estraden i egenskap av livvakt och fick istället tydligare karaktär av ren honnörsvakt. År 1821 upplöstes kåren på order av Karl XIV Johan och de 25 yngsta officerarna flyttades över till det nyuppsatta Livbeväringsregementet. Tjänsten som kaptenlöjtnant indrogs dock ej förrän 1862 då den siste officeren med denna värdighet, generallöjtnant L. E. von Stedingk, lämnade tjänsten. Under perioden 1821 till 1850 fungerade dock de 25 nämnda officerarna och deras efterträdare såsom drabantvakt vid statsceremoniella tillfällen. Efter detta inträdde ett glapp som åtgärdades genom instiftande av Karl XV:s drabanter i samband med dennes kröning 1860, en traditionskår som allt från start har utgjorts av meniga och officerare från Livgardet till häst och dess efterföljare.

Foto:Henrik Garlöv

Livdrabanternas funktion
Vad bestod då en livdrabants uppgifter i? Precis som nämnts var en livdrabants främsta uppgift att skydda sin högste chef, kårens kapten. Denne var, i svenska förhållanden, liktydig med monarken. En livdrabants första plikt var att befinna sig där konungen bäst behövde denne. Perioden från Gustav Vasa till Karl XI är svåröverskådlig avseende Livdrabantkårens utveckling och framförallt har i stort sett inget skrivits om enheter med denna funktion vilka existerade under perioden. Från Karl XI och fram till Stora Nordiska krigets slut fungerade livdrabantkåren som en officersskola för övriga armén. Det finns flera exempel på knektar vilka uppmärksammats som dugliga krigare av konungen och på så sätt vunnit såväl titel som officer liksom livdrabant hos konungen. Eftersom en livdrabant i ledet endast kunde uppnå löjtnants rang kunde sedan den ytterligare gradpasseringen ske på andra regementen, på så sätt kom kunskaper förvärvade i konungens vakt att kunna användas i en bredare krets. Under det Stora Nordiska kriget kom livdrabantkåren att organiseras i en skvadronsenhet bestående av drygt 100 man. Hur ofta man aktivt deltog i strid i denna formation är oklart, klart är dock att kåren som sådan och dess medlemmar utmärkte sig ett oräkneligt antal gånger. Personalomsättningen torde dock ha varit stor – antalet stupade drabanter var relativt betydande och det faktum att andra regementen behövde fyllas upp med officerare kontinuerligt var nog en åderlåtare för kåren.

Under de svagare perioder som den kungliga livdrabantkåren upplevde var dess verksamhet liktydig med en honnörsvakt. Mot slutet av 1700-talet kom dock kåren att uppleva ett nytt uppsving och den reella livvaktsuppgiften fick allt större genomslag. Detta märks inte minst genom att det 1796 respektive 1797 fastställdes två reglementen, eller intruktionsböcker, för den kungliga livdrabantkåren. Dessa är visserligen till stor del inriktade på paradtjänsten men i speciellt 1796 års upplaga finns ganska omfattande beskrivningar av vad en livdrabant förväntades behärska avseende fälttjänsten; det nämns även i bägge att en livdrabants plats i strid är vid konungens sida så länge konungen inte beslutar att låta sitt livcorps attackera.

Hur var en drabantkår uppbyggd och hur skedde rekryteringen? Från Karl XII och framåt har grunden i den kungliga livdrabantkårens uppbyggnad varit densamma även om styrkan vid ett otal tillfällen fram till 1821 kom att förändras. Chefen var som sagt monarken och denne brukade anses såsom kårens kapten. Som tjänsteförrättande chef fanns den s.k. kaptenlöjtnanten, en tjänstegrad liktydig med lägst generallöjtnants värdighet i övriga armén. Antalet kaptenlöjtnanter vid drabantkåren kunde variera, under 1700-talets senare hälft fanns vid den kungliga livdrabantkåren fyra tjänstgörande dito samt lika många in survivance. Vidare hörde till staben en löjtnant, av lägst överstes grad, som även fungerade som truppförande chef. De övriga befattningarna i staben utgjordes av en adjutant, en fanjunkare, en stallmästare, en regementskaplan, en kommissarie, en väbel samt en fältskär. Som synes alltså en i det närmaste komplett regementsstab. I ledet, om man kan uttrycka sig så, tjänstgjorde ett antal korpraler samt vicekorpraler och mellan 50-100 livdrabanter. En livdrabant i ledet hade rang av lägst fänriks grad i övriga armén medan vicekorpralerna var kaptener och korpralerna majorer.

Rekryteringen till den kungliga livdrabantkåren skedde främst från adeln men även ofrälse kunde beviljas inträde vid kåren. I andra länder har dock rekryteringen utgjorts av värvning i form av legoknektar, exempelvis påvens schweizergarde. Den svenska livdrabantkåren har dock av tradition mestadels utgjorts av inhemskt frälse. Åldern då man förärades tjänst vid kåren varierade, vissa kunde skrivas in redan i späd ålder medan andra antogs vid ansenlig ålder, antagligen mycket som erkänsla för lång och trogen tjänst. Av livdrabanterna i ledet upptogs många i egenskap av

Foto från Wikipedia

Foto: Clara Elde/Kajsa Trollsås/Försvarsmakten

underofficerare vid något förband och upphöjningen medförde så också vinnandet av en officersfullmakt. För att ytterligare understryka det intresse som Gustav IV Adolf kom att hysa för sin livdrabantkår kan också meddelas att de enligt konungens dekret var så att de vilka antogs till kåren skulle vara mellan 18-25 år och inte understiga tre alnars längd.

Övergången och läget idag

Efter Karl XIV Johans trontillträde ansågs livdrabantkåren vara, som anförts, överflödig då den ständiga vakttjänsten kunder lösas av de befintliga fot- och hästgardena. Kårens kvarvarande officerare i tjänstbar ålder överfördes därför till Livbeväringsregementet, ett regemenente uppsatt som en efterföljare till vargeringen från 1809 års krig och en förelöpare till vår tids värnpliktsförband, medan den äldre delen av kåren sattes på reservstat. Redan 1825 såldes dock den äldre Livdrabantkårens paradutrustning, sannolikt för skrotvärdet. Till Karl XIV Johans begravning behövde dock utrustning nyanskaffas och en uppsättning om 25 kyrasser och hjälmar av snarlik modell som de äldre färdigställdes. Dessa användes sedan vid den statsceremoniella verksamheten till det att Karl XV lät införa de uniformer som vi idag ser hans HM Konungens drabanter använda. Att utseende ändrades radikalt på uniformerna var sannolikt ett uttryck för Karl XV:s starka vurm för nationalromantik – konungen var också mycket intresserad av uniformer och lät även framställa en särskild uniform för sin egen stab.

Oavsett detta fastställdes två olika modeller: Karl XI:s respektive Karl XII:s. De senare är blåa klädesuniformer av karolinskt snitt medan de föregående utgörs av älghudskyller med tillhörande harnesk. Uniformerna är starkt historisktromaniterserande och inte helt riktiga ur ett uniformshistoriskt perspektiv. I samband med att dessa infördes försvann också Livbeväringsregementet vilket innebar att tjänstgöringen som drabant övergick till Livgardet till häst och den menige drabanten kom att motsvara en menig soldat ur ledet från hästgardet.

Idag återfinns drabantvakterna i de statsceremoniella sammanhangen, kanske främst förknippas det med vakttjänst i samband med statsbesök. Då finns uppgiften att vakta det utländska statsöverhuvudet och utgöra särskild honnörsstyrka i det inre av Stockholms slott. Förekomsten av drabanterna i samband med ceremonier anknutan till statschefen är idag också flera än vad som varit fallet under 1900-talet. Det är alltså en verksamhet som är aktuell fortfarande idag och det kan nog vara av intresse att sprida kunskapen om denna speciella företeelse i bredare kretsar!

Erik Lindmark
Pol.mag. och RO/Mj

Livbataljonen

Den 12 augusti lämnar jag över befälet till min efterträdare. Då har jag varit chef för Livbataljonen i drygt fyra år – några av mina roligaste år – tillsammans med åren som pluton- och kompanichef. För det är väl därför man är officer – att få möjligheten att utöva ledarskap?

Med det sagt överlåter jag till mina två större direkt underställda chefer att få vittna lite om året som varit – ett annorlunda år.
Mikael Wendt
C Livbat

Livkompaniet

Livkompaniet är ett stående krigsförband med statsceremoniell verksamhet som huvuduppgift. Krigsuppgifterna är inriktade mot skydda och bevaka i urban miljö. Livkompaniet utgörs av tre skytteplutoner samt en stab och tross pluton.

Livkompaniet har under hösten 2020 utvecklat sin förmåga inom

Foto: FM Svante Rinalder

uppgifterna skydda och bevaka med inriktning urban miljö. Skydda och bevaka är en utmanande uppgift som ställer höga krav på uthållighet och förberedelser. Inom ramen för uppgifterna måste även kompaniet kunna genomföra försvar och anfall.

Kompaniet har under våren 2021 genomfört utbildning i mörkerstrid, befattningsutbildningar samt fortsatt utvecklat egen förmåga i strid i bebyggelse. Kompaniet har därefter fortsatt utvecklat detta genom tillämpade övningar för plutonerna och kompaniet. Funktionsplutonen har utöver detta även fortsatt utveckla sin förmåga inom ledning, tross, spaning och sjukvård. Dels med bataljonsstaben men även genom externa utbildningar.

Kompaniet har huvudsakligen bedrivit verksamhet i Kungsängen men även i objekt i Uppsala. För att öva grunder är det bra att öva i känd terräng men för att utveckla krigsförbandet i pluton och kompanisram behöver kompaniet tillgång till andra objekt, vilket varit en framgångsfaktor för oss under detta skede.

Foto: FM Svante Rinalder

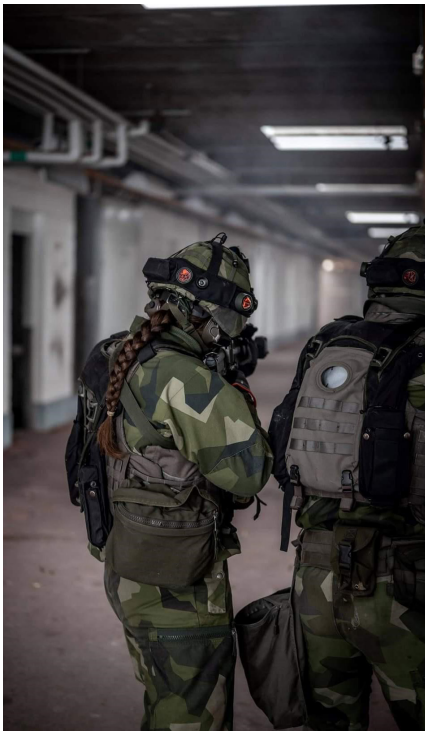

Foto: FM Svante Rinalder

Från och med kvartal 2 2021 har kompaniets krigsförbandsskede övergått till ett statsceremoniellt skede. Det statsceremoniella skedet sträcker sig fram till riksmötets öppnande med inslag av ceremonier som HMK födelsedag, nationaldagen, audienser, hedersvakter och serafimerringning. Livkompaniet har genomfört förberedelser genom skyddsvaktsutbildning, kompetensprov på samtliga vapensystem, FM FysS, närkamp samt förövning med exercis. Förberedelserna avslutades med en visitation av samtlig ceremoniutrustning och en utbildningskontroll. Livkompaniet har nu påbörjat tjänstgöringen på Stockholms och Drottningholms slott.

Gud bevare konungen!

Disponenten
Kn Robin Lenngren

”Obeslutsamhet och bristande handlingskraft får oftast allvarligare följder än misstag i val av tillvägagångssätt.” - Handbok Markstrid Kompani 2016. Sid 25.

Foto: Lucas Englund

Livskvadron 2020/2021– Året då allt stannade upp

Foto: Livskv

2020 och 2021 har varit år helt olika från alla andra år i Livskvadrons historia. Som alla läsare säkert förstår drabbades även Livskvadronen av effekterna av COVID-19 vilket innebar stora förändringar för både vardagen och personalen.
Det som började som mindre förändringar under våren 2020 ledde snabbt till strukna högvakter och parader, kraftigt anpassade övningar men gav även möjligheter till utveckling och reflektion.

Året med Covid-19

Under 2020 och 2021 ställdes all beriden garnisonstjänst in på Livgardet. För Livskvadron innebar detta att inga beridna vaktparader genomfördes, ingen nationaldag eller riksmötes högtidliga öppnande. Inte heller blev några statsbesök av. Det vill säga att mycket av Livskvadronens själ försvann över en natt.
Högvakterna fortsatte enligt plan men utan allt det som skapar glädje för oss på Livskvadron, att få visa upp

Foto: Livskv

Foto: Livskv

det vi kan och representera Livgardet och Försvarsmakten för turister och Stockholmsborna.
Jag kan dock konstatera att det har lett till positiva delar också. Soldater och officerare har blivit vassare på exercisen och kommer bättre förberedda in i paradtjänsten den dag restriktionerna släpper. Vi är hungriga och motiverade att under 2021 verkligen få visa vår bästa sida.

I och med att paradtjänsten fick ta ett steg tillbaka har Livskvadron fått mer tid till att utveckla förmågan i strid och förmågan i fält.
Genom övningar i Härnösand och Uppsala har Livskvadron ökat förmågan att strida som pluton i skvadrons ram i bebyggelse och övningar i bland annat Falun och Marma repeterat och utvecklat förmågan i fält.

Foto: Livskv

Värnplikt vid Livskvadron

Under både 2020 och 2021 har Livskvadron understötts av värnpliktsplutoner som utbildats av Livgardets grundutbildningsbataljon. Dessa plutoner har efter genomförd exercis- och ridkurs ingått som en av plutonerna vid Livskvadron under lösandet av högvakter under våren. Under hösten 2021 kommer ytterligare en pluton, som just nu genomför sin värnplikt vid LG, understödja Livskvadron och delta vid Livbataljonens krigsförbandsövning.
Det har varit mycket glädjande att se de värnpliktigas utveckling under året men tyvärr fick inte de värnpliktiga genomföra några beridna parader under 2020 men vi hoppas på att det kommer att bli av med inneliggande kull 2021.
Av de som genomförde värnplikten 2020 valde ca 70% att fortsätta med sitt engagemang i Försvarsmakten och de fick tillsammans bilda Livskvadrons andra pluton efter MUCK. Personligen är jag mycket nöjd över att så många valde att fortsätta och ta anställning på Livskvadron efter MUCK. Jag tror att det arbetet som lades ner av samtliga på skvadronen för att skapa tillhörighet och gemenskap tillsammans med den goda plutonsandan GU 2020 hade var en stark bidragande faktor i detta.
Vi hoppas såklart på samma mängd av de värnpliktiga som fortsätter sin anställning även 2021 och kommer jobba hårt för att även dessa ska känna sig välkomna till Försvarsmakten och Livskvadron.

Framtiden för Livskvadron

Framtiden för Livskvadron ser ljus ut. Fler värnpliktiga kommer utbildas kommande år (två plutoner per år) som beridna skyttsoldater och det i sin tur kommer leda till fler anställda soldater på Livskvadron. Det som är nytt är att Livbataljonen kommer överta utbildningen av dessa från LG Grundutbildningsbataljon och det tror jag kommer bidra till än bättre förbandsanda.

För Livskvadron i övrigt tror jag att med ett år av inställda parader gör att vi är bättre rustade och utbildade för framtiden, både på kort och lång sikt. Livskvadronen har inte under mina år varit bättre utbildade och förberedda för striden och kriget.
Planerna för krigsförbandsövningen 2021 är i full gång och med dessa erfarenheter kommer skvadronen

Foto: Livskv

utvecklas ytterligare.

Livskvadron kan under 2021 och 2022 se fram emot fler övningar som ökar vår förmåga till väpnad strid, en återgång till det normala med statsceremonier och parader, flera statsbesök som legat i dvala på grund av COVID-19 samt fler anställda soldater på skvadronen genom egen grundutbildning.

Utöver dessa glädjeämnen så väntar Livskvadron på flera gamla soldater som just nu genomför sin grundläggande officersutbildning och väntas åter i snar framtid.

Ryttmästaren

11. Militärpolisbataljonen

Tre år som bataljonchef vid 11. Militärpolisbataljonen.

Foto: Johan Jönsson

Jag har haft förmånen att under tre år vara bataljonchef för militärpolisbataljonen vid Livgardet. Tre år är inte mycket i regementets 500-åriga historia men ändå mer än halva bataljonens livslängd. Denna nya förbandstyp som sattes upp 2016 var och är fortfarande i sin linda. När slutet på min placering närmar sig är det intressant att titta bakåt och reflektera över vad som utvecklats med åren. Tage Danielsson sa att: om man inte ser bakåt och inte heller ser framåt, får man se upp.
Bataljonen var 2018 fortfarande prägld av sitt ursprung från 14:e och 15:e militärpoliskompanierna. Personskyddskompaniet hade precis fått i uppdrag att genomföra personskydd till FC MINUSMA, en insats som skulle vara i ett år med option på förlängning till två år. Denna insats är nu inne på sitt tredje år. Militärpoliskompanierna var tydligt uppdelade mot att ta hand om sina olika personalkategorier, GSS/K med en tydlig vilja till att genomföra skarpa insatser i fred och GSS/T förvaltades av dedikerade officerare. Det var ganska klart att personalen hade en konceptuell utmaning att ta sig an ett bataljonsperspektiv. I och med det omslag mot nationellt

MPgrp Foto: Samuel Almquist

försvar som blivit tydligare under de senaste åren behövde även bataljonen se över sitt taktiska koncept. Vägen dit var genom en förbandshandbok som varit under utveckling i över tio år men arbetet hade gått i stå. Vi samlade bataljonens befäl på Väddö skjutfält i januari 2019 och började diskutera och till det taktisera om vad en militärpolisbataljon är och hur den verkar utifrån de operativa kraven som ställs. Erfarenheter från de anställda förbanden och hur vi verkade med GU-skvadronerna innan dess, togs upp för skärskådning.
Hur leder Nato militärpolisen m.m? Diskussioner som till exempel, är en militärpolisstation alltid en ledningsplats eller är det en separat uppgift med separata krav? Vilken nivå - bat, komp, plut - upprättar militärpolisstationer? Handboken började ta form och har sedan dess provisoriskt använts vid bataljonens förbands- fält- och ledningsträningsövningar. Nu är den på sin slutremiss och förhoppningsvis fastställs den av arméchefen i juni.
Tillväxt är ett problem som jag som bataljonchef ständigt brottas med. En stående bataljon behöver ständigt rekrytera. Brist på personal gör att de som är kvar får gå tyngre och får därmed en sämre arbetsmiljö. Att behålla personalen under längre tid är också något som varit svårt. En sak som blivit uppenbar är att vad medarbetare tror sig ta anställning för, är inte alltid det som faktiskt är deras tjänst i vardagen. Att tydliggöra vad individens roll i systemet är och har varit en resa som följt med Försvarsmaktens svängning från internationella insatser till nationellt försvar. Personalen kräver ett ständigt arbete och en tydlighet i ledarskapet.
Jag har vid tre tillfällen behövt förändra organisationen för att kunna lösa tilldelade uppgifter med den tillgängliga personalen. Jag kan dock konstatera att rekryteringen är god och vissa kategorier på bataljonen är i stort sett uppfyllda. Det stora problemet är att komma upp i drägliga nivåer med yrkesofficerare.
Men med det sagt - är jag stolt och imponerad över den arbetsinsats som medarbetarna genomför i Sverige, i utlandet och vid Granhammarkasern. De stående förbanden är en viktig del för att Försvarsmakten ska kunna verka här och nu. Till skillnad från de mobiliserade förbanden tillför de stående förbanden en tillgänglighet som inte fanns förut.
11:e militärpolisbataljonen är ett efterfrågat förband och har under

Foto: G9 Livgardet

de senaste tre åren haft insatser i Mali och Irak där den utdragna personskyddsinsatsen är ett tecken på den uppgiftsglädje som karaktäriserar personskyddet. Många rotationer, GSS/T som tar tjänstledigt och kompletteringsutbildning har lett till att uppgiften har kunnat lösas över tiden. Dessutom under rådande pandemi. Militärpolisdelarna har genomfört insatser i stora delar av landet från Övertorneå till Simrishamn som stöd till Armén och andra försvarsgrenar. FMÖ 20 skulle ha blivit en kraftsamling där bataljonens alla delar och kategorier skulle använts för att uppnå tillräcklig militärpolisverkan i tid och rum. Även om övningen sköts fram gav förberedelserna oss nyttiga erfarenheter. Bataljonens brottsutredande förmåga är under uppbyggnad och formas till en kriminalavdelning för att på ett bättre och mer systematiskt sätt få verkan med utredningstjänsten.
Vad drar jag för slutsatser av detta och vad kan jag ge min efterträdare att arbeta med under hans mandatperiod?
För att bataljonen ska vara relevant i den nya armén är det viktigt att fortsätt närma sig och missionera för MSS och arméstaben. Relevanta uppgifter och en förståelse för förbandstypen är avgörande för att kunna vara relevant när armén börjar utveckla sig mot en tydligare krigsorganisation med nationellt försvar som fokus. Särskilt spännande för militärpolisuppgifterna i krig är divisionsutvecklingen. Handboken kommer att medföra att kommunikationen blir tydligare och enklare både inåt och utåt.
Rekrytering av och bibehållande av bataljonens personal är viktig för att behålla kunskap och fortsätta tillväxten mot framtiden. För detta är det viktigt att kunna ge en relevant och trovärdig bild av bataljonens verksamhet i vardagen och i insatser. Den eviga diskussionen om det är militär eller polis som ska vara militärpolisens huvudspår kommer antagligen alltid att fortsätta. Bataljonen kommer att ha en bra grund att rekrytera ifrån med en grund i egen GU och ett starkt varumärke. Våra GSS/T med deras tjänstvillighet är en viktig förstärknings- och kunskapsresurs som behöver förvaltas när armén mer och mer fokuserar på värnpliktiga reserver.
Insatser är det som i stora delar definierat bataljonens existens i insatsförsvaret är nu på ett annat sätt. Genom att vara en gripbar resurs vid operationer nationellt kan Försvarsmaktens tröskeleffekt tillföras en aktiv resurs med mandat att verka i fred och gråzon enligt rättsliga principer.
Även om bristen på yrkesofficerare är en rejäl utmaning är banan mot framtiden utstakad, garderoben urstädad och bataljonen är livskraftig. Genom att lyfta blicken och jobba med långsiktighet kommer det att bli målträff. Till bataljonens personal vill jag säga att det har varit en ära att få vara er chef. Ni är som att valla katter men katter som är drivna och har en stor del uppgiftsglädje. Till min efterträdare Erik Kjellgren önska jag all lycka och påminner om regementets valspråk

Possunt nec posse videntur.

Övlt Johan Jönsson
C 11. Militärpolisbataljonen

Mysteriet med sabeln på stabschefens rum

I förra numret presenterades bilden av en sabel som hittats i ett skåp i stabschefens rum.

Vi har nu halva svaret, d.v.s. vilken typ av sabel det är. Sabeln är av en s.k. tillåten modell för infanteriofficer och antagligen från 1870-80-talet. Officerssablarna fram till m/1899 var lite mer individuella då det inte fanns modellexemplar. För fot- och hästgardena finns en särskild modell av sabel från 1850-talet men den försvann nog rätt snart ur bruk då de säkerligen var dyra.

Sabel m/1899 fastställde hur en sabel för infanteriofficer skulle se ut.

Den andra halvan av svaret d.v.s. hur sabeln kommit dit där den hittades är fortfarande obesvarad.

12. motoriserade skyttebataljonen

Bataljonen har genomgått ett år som inneburit hög belastning på personalen. Precis som för övriga samhället har bataljonen tvingats ta hänsyn till pandemin i sin planering. Rutiner kring hantering av COVID-19, har inneburit många sena förändringar, senast exemplifierat av att vi tvingades lämna övning SYDFRONT några dygn tidigare än planerat.

Bataljonen har visat att vi är beredda att hantera förändrade förutsättningar, som detta år varit mer regel än undantag. Officerare längst ut i organisationen har tvingats fatta svåra beslut, väl avvägda mellan flera motstridiga intressen. Balansen mellan vikten av att nå utbildningsmål, men på ett säkert sätt som inte riskerar att belasta Livgardet eller det civila samhället, har varit vardag för personalen att hantera. Särskilt utmanande har det varit att öva den tidvis anställda personalen, men vi hoppas alla att kommande utbildningsår erbjuder en större möjlighet att utveckla dessa delar.

12.motskbat förevigad i Spång, Kvarn. (Foto: Sven Lundin)

Vi har de senaste tre åren startat upp höstens verksamhet med befälsutbildning i ledarskap och värdegrund. Särskilt fokus har riktats mot utbildning av värnpliktiga och de särskilda bestämmelser som måste följas. Vi har även säkerställt kravställda instruktörskompetenser.

120.komp under stridsskjutning. (Foto: Erika Borgström)

Bataljonen har under året mer frekvent genomfört befälsutbildning, främst avseende taktik, genom fältövning och genom kader i simulatormiljö. Det är ofta uppskattat och absolut nödvändigt att hålla den taktiska diskussionen levande och att lyfta blicken från pluton och kompani, till bataljon och brigad. Att öva för den högre nivån redan tidigt under utbildningen är en framgångsfaktor, för att inte uppleva en för stor stegring när vi väl kommer till vårens brigadövningar.

Under arméövning SYDFRONT deltog bataljonen med ett skyttekompani och ett trosskompani. Ledningspluton och reparationspluton bestående av både värnpliktiga under grundutbildning (från olika krigsförband) och anställda (kontinuerligt och tidvis) ur egen bataljon samt teknisk bataljon och Livbataljon, exemplifierar hur olika delar av förband tillfälligt

Full aktivitet på trossen på 3.funktionskompaniet (Foto: Karl Johan Larsson)

stridsindelas för lösa uppgifter, och det fungerar!

Deltagande i SYDFRONT innebar en kraftansträngning för bataljonen samt regementet i stort, och jag är mycket stolt som krigsförbandschef hur vi agerade under övningen och hur alla tillsammans gjorde att vi löste uppgiften. Vi har utvecklats som bataljon i brigads ram under denna övning.

I skrivande stund är det mer än en månad kvar av grundutbildningen och framför oss ligger sluttränings för våra säkerhets- och MP-förband, skarpskjutning med brigadförband och livbataljons granatkastarpluton samt en rejäl högvaktsperiod. Parallellt med detta görs förberedelser för att, med vår anställda personal, sätta upp en beredskapsstyrka för nationella och internationella insatser.

Fokus under kommande utbildningsår blir även att understödja arméns införande av nytt PV-robotsystem.

Bataljonen har sedan hösten 2018, haft uppgiften att grundutbilda rekryter till Livgardets fyra krigsförband. Vi har under denna tid haft underställd personal från dessa bataljoner för att lösa uppgiften. Det har varit positivt att få lära oss från varandras olikheter och jag är övertygad om att det gett effekt för förståelsen för de olika bataljonernas verksamhet. Denna organisation har naturligtvis också haft sina nackdelar och C Livgardet har nu beslutat att vi under utbildningsår 21/22, enbart kommer ansvara för grundutbildning till eget krigsförband.

Nu blickar vi framåt och tar oss an utmaningen att bygga för en framtida brigad med motoriserade skyttebataljoner som manöverförband.

Den framtida utvecklingen lämnar jag från och med sommaren över till min efterträdare, och lämnar Livgardet efter tre mycket utvecklande år som bataljonschef.

Infanteriet och dess traditioner lever fortsatt starkt i bataljonen!

Övlt Andreas Johansson

C 12.motoriserade skyttebataljon

Soldater ur 1.skkomp övar strid i bebyggelse. (Foto: Sven Lundin)

Vill du gå med i Livgardets kamratförening?

Gå in på www.livgardetskamratforening.se

Medlemsavgiften är 150 kr/år och 75 kr/år för familjemedlem skriven på samma adress som medlemmen